

ACTIEPLAN

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD OPDRACHTGEVEN EN INKOPEN
2024-2027

Het Doel

Het doel van het MVOI actieplan is om invulling te geven aan het ondertekende Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen, en dit vertalen naar concrete acties.

Vervolgens is het doel ook om stappen te zetten op het gebied van maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen.

MVOI planning

Dit invulformat Actieplan MVOI gevorderd bevat 8 stappen. Het Actieplan MVOI heeft een planningsduur van 3 jaar (tot 2027). De eerste drie stappen worden eenmalig gezet voor deze periode van 3 jaar. Stap 4-7 worden ieder jaar opnieuw uitgevoerd.

Inhoudsopgave

- Scope
- Stap 1 – Nulmeting
- Stap 2 – Thema's kiezen
- Stap 3 – Ambities en doelen
- Stap 4 – MVOI borging
- Stap 5 – Acties en planning

Scope (afdelingen)

De scope

De kaders van dit actieplan zijn voor de afdelingen die aanbestedingen uitvoeren die kansrijk zijn voor (een van) de MVOI thema's. De nadruk ligt voornamelijk op 80% van de gemeentelijke uitgaven, die vallen onder de portefeuilles:

- Vastgoed en Grondzaken
- Duurzame leefomgeving en Biodiversiteit
- Diversiteit en Toegankelijkheid
- Energietransitie
- Economie en Circulariteit.

Uitgangspunten

- Bij het toepassen van het MVOI-actieplan in aanbestedingen is de gemeente gebonden aan het proportionaliteitsbeginsel. Dit betekent dat altijd zal worden getoetst of toepassing van een MVOI-thema en de wijze waarop dit gebeurt proportioneel is gezien de aard, omvang en het voorwerp van de opdracht.
- Voor subsidies dient altijd sprake te zijn van een daadwerkelijk en inhoudelijk verband tussen het MVOI-thema en de subsidiabele activiteit.

Stap 1
Nulmeting

Stap 1. Nulmeting | successen

Inkoopbeleid:

- CO₂-neutraal en 100% circulair aanbesteden, comply or explain
- Standaard Ambitieweb toepassen bij nationale en Europese aanbestedingen, CO₂ compensatiefonds

Aanpak:

- We hebben CO₂ prestatieladder niveau 3 behaald
- We ontwikkelen een routekaart naar 100% circulair en CO₂-neutraal inkopen
- We gebruiken de standaard leidraad GWW met contracteisen en gunningscriteria op de thema's: klimaat, circulair, milieu, dierenwelzijn en social return.
- We ontwikkelen de Duurzaam GWW aanpak
- Citydeal Impact Ondernemen: We houden een pilot voor het meten van impact van brede welvaart op basis van de SDG's, bij succes gaan we hier standaard op monitoren

Succesvolle duurzame aanbestedingen:

- Raamovereenkomst circulaire bestrating
- Abri's
- Nieuwbouw Huis van de Stad
- Herinrichting Kamerling Onnesstraat
- Prestatiegericht verduurzamen maatschappelijk vastgoed
- Verhuisdienstverlening gegund aan duurzame lokale verhuizer

Overig:

- Inkoopevaluatie 2019-2021
 - CO₂-reductie en circulaire economie meest toegepast.
 - We stellen steeds meer minimumeisen.
 - 17 van de 19 aanbestedingen met een 'ambitieuw' duurzaamheidsniveau was de winnende inschrijver ook die met de hoogste beoordeling van het gunningscriterium duurzaamheid. In 9 van die 19 ambitieuze aanbestedingen had de winnaar de laagste prijs én de hoogste duurzaamheidsbeoordeling.
 - Er wordt gewerkt met de MVI kalender.

Stap 1. Nulmeting | geleerde lessen

Beleid

- De verantwoordelijkheid voor het verduurzamen van de organisatie is veelal afhankelijk van de projectleiding.
- Er is geen duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling voor duurzaamheid
 - Inkoop is ondersteunend
 - Op duurzaamheid wordt nog beperkt gerapporteerd
- Er is meer aandacht nodig voor concretisering van doelstellingen en streefwaardes. En dat daar op wordt gemeten, gemonitord en gestuurd wordt.
- Toepassen ambitieweb

Aanpak

- Het gebruik van de standaard leidraad GWW
- Aanpak projectmanagementplan Duurzaam GWW

Aanbestedingen

- Duurzaamheidsadviseurs worden vaak relatief laat in het inkoopproces ingeschakeld. Hierdoor is het lastig duurzaamheid een gedegen en prominente plek te geven.
- Voor iedere aanbesteding is het van belang te onderzoeken waar de markt staat op de specifieke thema's en of er onderscheid is tussen grote en kleine leveranciers. Hier is beperkt tijd, capaciteit en motivatie voor in de projecten.
- MVOI thema's worden te weinig toegepast en met een te laag gewicht in aanbestedingen.

Overig

Inkoopevaluatie 2019-2021

- Uitbreiding en ontsluiting van kennis en kunde over duurzaam inkopen is essentieel.
- Verschuif de focus van duurzaam inkopen naar duurzaam opdrachtgeverschap.
- Ontwikkel kennis en kunde bij contractmanagement voor het meten en monitoren van duurzaamheidsprestaties tijdens uitvoering.

Stap 1. Nulmeting | brede welvaart

We hebben als gemeente de **Citydeal Impact ondernemen** getekend waarin we ons gecommitteerd hebben aan de doelstelling om het impact ondernemen in Amersfoort te versterken. Met het coalitieakkoord worden deze ambities verbreed en vastgelegd. In Amersfoort werken we aan een economische agenda die gericht is op de brede welvaart. Economie is niet meer een doel op zichzelf, maar we streven naar een economie die bijdraagt aan het oplossen van de maatschappelijke opgaven.

1. Synergie: borgen impact binnen de interne organisatie

- MVOI
- Samenleven: inclusie & diversiteit
- Impact stimuleren vanuit de SROI
- Koppeling programma energietransitie en Circulariteit
- Impact meten

2. Versterken en verbinden Impact ecosysteem

- Plekken voor verbinding
- Doorontwikkeling Duurzaam Netwerk Amersfoort
- PPS ontwikkeling rondom maatschappelijke thema's
- Ontsluiten ondersteuning en dienstverlening ondernemen met impact
- Aanjagen pilots en initiatieven

3. Zichtbaarheid impact ondernemen en brede welvaart

- Afstemming jaarplan Citymarketing
- (Inkoop)platform impact ondernemers
- Faciliteren en co-creëren van events

Stap 2 Thema's kiezen

Stap 2 MVOI-thema's kiezen

Voor de scope van dit actieplan kan een selectie gemaakt worden uit de 6 thema's van het MVOI. Gezien onze nulmeting kiezen wij om alle 6 thema's te betrekken in dit actieplan.

Gekozen thema's:

- Klimaat, circulair & social return zijn verankerd in de organisatie, hebben concrete doelstellingen en worden al veel toegepast in aanbestedingen. Door onder andere deelname aan de CityDeal Impact Ondernemen vergroten we onze kennis om via MVOI meer impact te kunnen maken.
- Milieu wordt meegenomen in veel GWW aanbestedingen door te gunnen op basis van Milieu Kosten Indicator. Biodiversiteit, dierenwelzijn en natuurinclusief bouwen zijn relatief nieuwe thema's voor de organisatie maar zijn van groeiend belang. Concrete doelstellingen zijn nog niet geformuleerd.
- Diversiteit & inclusie is verankerd binnen beleid en een recent vastgestelde bestuursopdracht. MVI D&I en social return wordt al wel toegepast bij aanbestedingen binnen het sociaal domein. In 2023 zijn pilots gestart om de nieuw ontwikkelde interne handleiding MVI D&I en social return met de diverse niveaus bij twee aanbestedingen concreet toe te passen.
- Ketenverantwoordelijkheid staat in de kinderschoenen en wordt de komende jaren opgepakt.

Beleidsanalyse

Klimaat - *Beleid*

We gaan voor 100% klimaatneutraal inkopen, tenzij. Waarbij onderbouwt moet worden welk percentage behaald is en waarom 100% niet haalbaar was.

Milieu & dierenwelzijn- *Beleid*

Meer groen, dierenwelzijn en biodiversiteit en voldoen aan WHO normen.

Circulair- *Beleid*

We gaan voor 100% circulair inkopen, tenzij. Waarbij onderbouwd moet worden welk percentage behaald is en waarom 100% niet haalbaar was.

Ketenverantwoordelijkheid - *Beleid*

Het toepassen van een leveranciersgedragscode om zo bij te dragen aan Internationale Sociale Voorwaarden.

Diversiteit & inclusie - *Beleid*

Bij inkoop en subsidie hanteren we diversiteit en inclusie als voorwaarde.

Social return - *Beleid*

Boven de Europese drempelwaarde voor Leveringen en Diensten voor decentrale overheid geldt minimaal 2% social return verplichting voor arbeidsextensieve en 5% voor arbeidsintensieve opdrachten.

bij

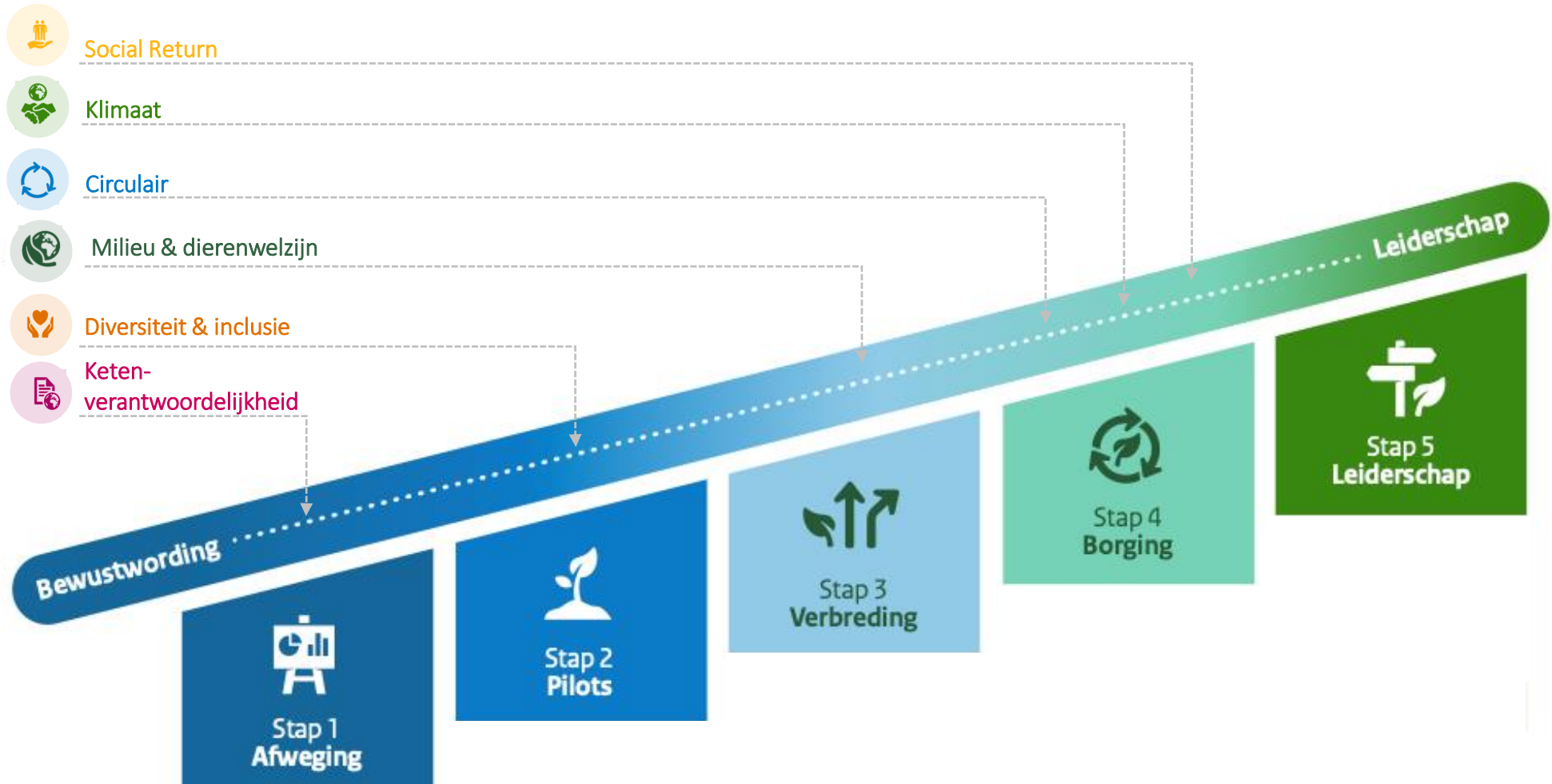

Stap 3 Ambities en doelen

Stap 3 Ambitieniveau bepalen

Stap 3 Ambitieniveau bepalen

Ambitieniveau per afdeling

Thema	1 afweging	2 pilots	3 verbreding	4 borging	5 leiderschap
Klimaat			✓		
				✓	
				✓	
					✓
				✓	
		✓			
Milieu & dierenwelzijn				✓	
			✓		
				✓	
			✓		
			✓		
		✓			
Circulair			✓		
				✓	
				✓	
					✓
				✓	
		✓			

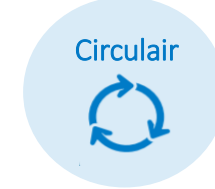
Stap 3 Doelstellingen coalitieakkoord

- 55% CO₂-reductie in 2030

- Meer groen, dierenwelzijn en biodiversiteit
- Voldoen aan WHO normen

- 50% minder primair grondstofgebruik in 2030

- We verbinden partijen aan elkaar en stimuleren de ambities van MVOI keten breed

- We stimuleren en faciliteren een inclusieve samenleving en bedrijfsleven

- We trekken, stimuleren en faciliteren sociaal ondernemerschap.

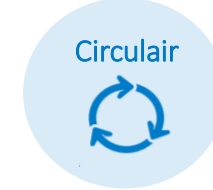
Relatie MVOI thema's & ambitieweb

- Energie
- Bereikbaarheid (en duurzame mobiliteit)

- Water
- Bodem
- Ecologie & biodiversiteit
- Ruimtegebruik

- Materiaal
- Ruimtelijke kwaliteit
- Investerings
- Vestigingsklimaat

- Welzijn mens en dier

- Vestigingsklimaat

- Sociale relevantie

Doelstellingen uit convenanten en akkoorden

Agenda Stad

- Ontwikkeling van een impact ecosysteem
- (door)Vertaling van impact in uitvoeringsinstrumenten en maatregelen

Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen

- Partijen, dragen via hun opdrachtgeverschap en inkoop, samen krachtig bij aan het bereiken van de 6 maatschappelijke doelen

Doelstellingen uit convenanten en akkoorden

- Vermindering van de CO₂-uitstoot in de betonketen met 30%, met daarbij een inspanning gericht op de nationale CO₂-reductie ambitie van 49%
- 100% hoogwaardig hergebruik van het vrijkomende beton (grondstoffen, elementen, componenten)

Toekomst
bestendig
bouwen

- Woningbouw zo toekomstbestendig en duurzaam mogelijk te ontwikkelen door gebruik te maken van het toetsingskader.
- Thema's binnen het toetsingskader: Energie, circulariteit, duurzame mobiliteit, klimaatadaptatie, natuurinclusief & biodiversiteit, dierenwelzijn en gezonde leefomgeving.

Stap 3. MVOI Doelen stellen (slide 1/2)

Thema	2024	2025	2026
Klimaat	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks 8%* afname (vermeden) CO₂-uitstoot bij inkooptrajecten 	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks 8%* afname (vermeden) CO₂-uitstoot bij inkooptrajecten 	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks 8%* afname (vermeden) CO₂-uitstoot bij inkooptrajecten
Milieu & dierenwelzijn	<ul style="list-style-type: none"> • Milieu Kosten Indicator gebruiken als gunningscriterium bij 5 aanbestedingen • Inzicht krijgen in LCA en 5 pilots met uitvragen van LCA • Biodiversiteitsplan toepassen in het ontwerp van 5/6 projecten. • Afwegingskader dierenwelzijn toepassen bij projecten en aanbestedingen om belangen van dieren mee te wegen 	<ul style="list-style-type: none"> • Milieu Kosten Indicator gebruiken als gunningscriterium bij 10 aanbestedingen • LCA: Nader te bepalen (Q3 2024) • Biodiversiteit als gunningscriteria toepassen in 5/6 aanbestedingen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nader te bepalen (Q3 2024)
Circulair	<ul style="list-style-type: none"> • 50% van aanbestedingen volgens circulaire principes • 7%** afname gebruik primaire niet-hernieuwbare materialen 	<ul style="list-style-type: none"> • 75% van aanbestedingen volgens circulaire principes • 7%** afname gebruik primaire niet-hernieuwbare materialen 	<ul style="list-style-type: none"> • Nader te bepalen (Q3 2024)

* Het percentage hangt samen met de doelstelling 55% CO₂-reductie in 2030.

** Het percentage hangt samen met de doelstelling 50% minder primaire grondstoffen in 2030.

Stap 3. MVOI Doelen stellen (slide 2/2)

Thema	2024	2025	2026
Ketenverantwoordelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> Leveranciers-gedragcode vaststellen 	<ul style="list-style-type: none"> Nader te bepalen (Q3 2024) Leveranciersgedragcode toepassen bij risico categorieën: <ul style="list-style-type: none"> Bedrijfskleding Consumptieve dienstverlening: Catering, Grondstoffenmanagement en afvalzorg Werkplekomgeving Laboratorium (thema dierenwelzijn meenemen) 	<ul style="list-style-type: none"> Nader te bepalen (Q3 2024) Leveranciersgedragcode toepassen bij risico categorieën: <ul style="list-style-type: none"> Energie ICT werkomgeving Datacenters Connectiviteit: Dataverbindingen
Diversiteit & inclusie	<ul style="list-style-type: none"> Meenemen in 5/6 aanbestedingen en subsidieverstrekingen 	<ul style="list-style-type: none"> Nader te bepalen (Q3 2024) 	<ul style="list-style-type: none"> Nader te bepalen (Q3 2024)
Social return	<ul style="list-style-type: none"> Herzien SROI beleid In 5/6 aanbestedingen meer dan alleen SROI als uitvoeringsvoorwaarde meenemen. Opstart regionaal sociaal inkoopplatform Verbinden van Amersfoortse impactondernemers aan Utrechts initiatief voor een maatschappelijk inkoopplatform voor de regio Utrecht 	<ul style="list-style-type: none"> Nader te bepalen (Q3 2024) 	<ul style="list-style-type: none"> Nader te bepalen (Q3 2024)

Stap 4 MVOI borging

Stap 4. Borging van MVOI

Voor verdere borging van het actieplan, zijn onderstaande mensen, middelen en processen nodig. Zie de uitwerking en planning in Stap 5.

Mensen:

- Aansluiten juiste netwerken
- Top-down commitment
- Opdrachtgeverschap
- Coördinator
- Thema experts
- Samenwerken en kennisuitwisseling tussen afdelingen

Middelen:

- (Markt)kennis over duurzaamheid
- Data om te kunnen sturen
- Geld voor inhuren expertise
- Budget voor uitvoeren actieplan
- Bewustwording en draagvlak bij interne collega's
- Tijd/prioriteit voor MVOI bij medewerkers
- Storytelling en successen delen (ook voorafgaand een aanbesteding)
- Doorontwikkeling van duurzaamheidsparagraaf in het collegevoorstel

Processen:

- Monitoring & sturing op thema's in dashboard
- Duurzaamheid geborgd in leidraad
- Duurzaamheid meenemen in project kick-off
- Vast agendapunt Programma Management overleg
- Meenemen in organisatie ontwikkelplan

Borging in opdrachtverstrekking

Benodigd:

1. MVOI coördinator

- Het MVOI actieplan wordt integraal en in gezamenlijkheid met de afdelingen uitgevoerd en gecoördineerd
- Samenwerking tussen afdelingen wordt versterkt

2. Thema experts vanuit Klimaat, Circulair, Milieu en Dierenwelzijn, Diversiteit & Inclusie en Social Return

- Afdelingen nemen standaard het MVOI thema mee in de opdrachtverstrekking.
- Thema experts ondersteunen bij invulling hiervan

Zie [bijlage 1](#) voor de gehele presentatie over MVOI borging.

Stap 5 Acties en planning

Stap 5. Acties en planning

De komende pagina's staan de acties benodigd gerelateerd aan mensen, middelen, processen en actief van de afdelingen van het fysieke en sociale domein.

Mensen

Middelen

Processen

Acties afdelingen fysiek domein

Klimaat

Milieu & dierenwelzijn

Circulair

Ketenverantwoordelijkheid

Acties afdelingen sociaal domein

Diversiteit & inclusie

Social Return

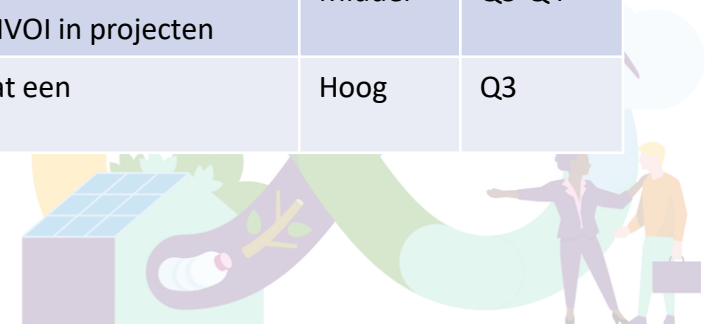
Mensen

#	Wens	Actie	Prioriteit	Planning
1	Ieder MVOI thema heeft een interne kennisdrager	<ul style="list-style-type: none"> Aanstellen kennisdrager voor social return, diversiteit & inclusie, ketenverantwoordelijkheid, milieu en biodiversiteit. 	Hoog	Q2
2	Iedere afdeling krijgt een MVOI ambassadeur	<ul style="list-style-type: none"> Aanstellen MVOI ambassadeur per afdeling. 	Hoog	Q2
3	Samenwerking en kennisuitwisseling tussen afdelingen versterken	<ul style="list-style-type: none"> Kennisuitwisseling via presentaties, lunchlezingen en communicatie. Gedeelde MVOI map op Sharepoint. Stappenplan maken voor de afdelingen; hoe start je een duurzaam inkoopproject? 	Middel	Q2-Q4
4	Creëren van bewustwording en draagvlak	<p>Basis:</p> <ul style="list-style-type: none"> We geven workshops aan afdelingen die langzamer van start gaan met het MVOI actieplan. <p>Ambitieuus:</p> <ul style="list-style-type: none"> We geven een verdiepende workshop aan afdelingen die van start zijn met het MVOI actieplan en behoefte hebben aan concretisering om aan de slag te gaan met duurzaam inkopen en aanbesteden. 	Hoog	Q3-Q4
5	Communicatie intern en extern	<ul style="list-style-type: none"> Het gehele MVOI-actieplan wordt gepresenteerd aan alle afdelingen. Er komt een landingspagina waar alle informatie ontsloten wordt zoals tools (mvi-criteriatool), factsheets en praktijkvoorbeelden. 	Hoog	Q3

Middelen (1/3)

#	Wens	Actie	Prioriteit	Planning
1	Top-down commitment voor MVOI en sturing op resultaten	<ul style="list-style-type: none"> MVOI-voortgang op agenda van College, MT en directie (tenminste op de agenda van elk kwartaalprogramma overleg). Er komt een terugkoppeling naar alle managers van de directie. 	Hoog	Q2
2	(Markt)kennis over MVOI thema's ontwikkelen	<ul style="list-style-type: none"> Deelname aan Buyergroups. 	Middel	Q2-Q4
3	Tijd voor kennis/ expertise ontwikkeling in projecten	<ul style="list-style-type: none"> Ruimte voor extra uren zoeken òf externe partij laten aanhaken die de gekozen duurzaamheidsthema's met regieteam een kick-start geeft. 	Hoog	Q3-Q4
4	Budget voor uitvoering actieplan en financiering van innovaties in aanbestedingen	<ul style="list-style-type: none"> Budget zoeken. 	Hoog	Q2
5	Prioriteit voor MVOI bij medewerkers	<ul style="list-style-type: none"> Samen Duurzaam Werkt Top-down sturing op resultaat van MVOI in projecten 	Middel	Q3-Q4
6	Overzichtelijke aanbestedingskalender	<ul style="list-style-type: none"> Iedere afdeling levert conform format een aanbestedingskalender aan. 	Hoog	Q3

Middelen (2/3)

#	Wens	Actie	Prioriteit	Planning
7	MVOI pagina voor kennisuitwisseling	Oprichten van Sharepoint pagina: <ul style="list-style-type: none"> • Zichtbaarheid van MVOI team (thema experts, afdeling ambassadeurs) • Ontwikkelen standaard leidraad met eisen en criteria • Overzicht van handige websites en handreikingen • Succesvolle aanbestedingen 	Middel	Q2-Q4
8	MVOI structuur	<ul style="list-style-type: none"> • Koppelen aan POP • Gespreksmoment • Verantwoordingsstructuur 	Middel	Q2-Q3
9	MVOI monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Basisset KPI's opstellen voor elke afdeling, CO2 en MKI data vanuit asset management is o.a. basis • Organisatie specifieke KPI's opstellen • Ondersteuning door externe partij • Inkoop betrekken bij hoe KPI's goed geborgd kunnen worden in aanbestedingsstukken. 	Middel/ Hoog	Q3
10	MVOI dashboard	Ontwikkelen van een dashboard: <ul style="list-style-type: none"> • Welke manier van dashboarding, uitvragen van data in aanbestedingen, en monitoring en sturing op dashboard 	Middel	Q4
11	MVOI kansen van huidige contracten en leveranciers	<ul style="list-style-type: none"> • Analyse van huidige contracten en leverancier: welke leveranciers hebben we en welke kansen liggen hier die aansluiten op het behalen van onze ambitie? 	Laag	Q4

Middelen (3/3)

#	Wens	Actie	Prioriteit	Planning
12	Kansen vergroten van impact ondernemers bij aanbestedingsprocessen.	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen van een toolbox per thema voor inkoop adviseurs. • Kennissessies organiseren bij inkoop adviseurs 	Middel	Q3-Q4
13	Duurzaamheid effectief meenemen en monitoren	<ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling van de duurzaamheidsparagraaf in de gemeentelijke begroting 	Middel	Q2-Q4

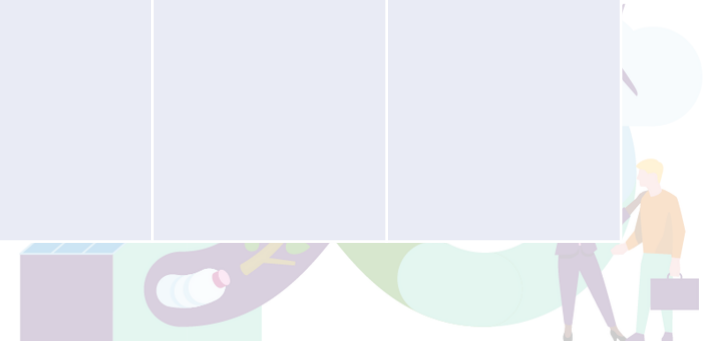
Processen

#	Wens	Actie	Prioriteit	Planning
1	MVOI ambities en doelstellingen verankeren in opdrachtverstrekking door (gedelegeerd) ambtelijk opdrachtgever	<ul style="list-style-type: none"> MVOI paragraaf toevoegen aan projectopdracht Vastlegging verantwoordelijkheid ambtelijk opdrachtgever in MVOI actieplan 	Hoog	Q2
2	Borging van het realiseren van MVOI ambities en doelstellingen gedurende project	<ul style="list-style-type: none"> Vastlegging MVOI als onderdeel van rapportage en projectplan 	Hoog	Q2-Q3
3	Monitoring van en sturing op voortgang en behalen van resultaten	<ul style="list-style-type: none"> Inrichten MVOI regieteam en overlegstructuur MVOI ambities en doelstellingen aftekenen in inkoop dossier. 	Hoog	Q2
4	Communicatie intern en extern over MVOI voortgang	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen van een communicatieplan met daarin een planning wat wanneer gecommuniceerd wordt en voor welke doelgroep. 	Laag	Q3-Q4

Acties fysiek domein (1/3)

#	Doelstelling	Actiepunt	Thema	Planning
1	De inzichten in materiaal verbruik en bijbehorende milieu-impact gebruiken voor het verduurzamen van het beheer van de assets. Dit doen we door een aanpak op te stellen voor het verduurzamen van de twee materialen met de hoogste impact: asfalt en beton.	<ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling asset tool. • Visualisatie van de asset informatie. • Product aanpak beton opstellen. • Product aanpak asfalt opstellen. • Product aanpak vertalen naar projecten en toepassen in projecten. 	 	<ul style="list-style-type: none"> • Q2 • Q2-Q3 • Q2-Q4 • Q2-Q4 • Q4-Q1 2025
2	<ol style="list-style-type: none"> 1. De in 2023 opgestelde strategie voor MKI toepassen in projecten waardoor doelgericht en gestructureerd wordt gewerkt met MKI in projecten. 2. Daarnaast informeren we de markt tijdig zodat zij zich kan voorbereiden op onze nieuwe aanpak. 3. In 2024 wordt in ieder project gewerkt met MKI. 4. De markt wordt tijdig geïnformeerd over onze MKI strategie en aanpak en kan zich adequaat voorbereiden. 	<ul style="list-style-type: none"> • MKI strategie uitvoeren (afdeling informeren, verankeren in PM-plan) en vertalen in acties. • HIOR en PM-plan naast MKI strategie leggen en op elkaar afstemmen. • Voorbereiden raamovereenkomst inhuur. • Werken met MKI in projecten (binnen ROK). • Organiseren van de marktdag. • Evaluatie werken met MKI in ROK. 	 	<ul style="list-style-type: none"> • Q2 • Q2 • Q2 • Q3-Q4 • Q4-Q1 2025 • Q1 2025

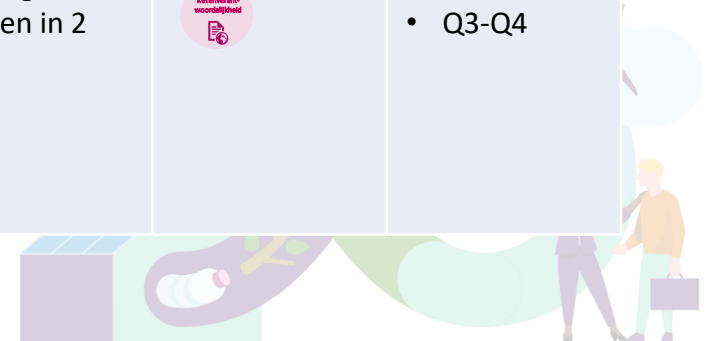

Acties fysiek domein (2/3)

#	Doelstelling	Actiepunt	Thema	Planning
3	Het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen implementeren in de gehele organisatie.	<ul style="list-style-type: none"> • Collegevoorstel afronden en goedkeuring voor ondertekening convenant. • Opstellen plan voor implementatie van convenant (inclusief financiële dekking uit subsidies). • Uitvoering van plan. • Uitvoeren van pilotproject Huis van de stad. • Evaluatie van project Varkensmarkt • In 3 projecten werken volgens convenant (op alle 3 de ambitieniveaus) 	 	<ul style="list-style-type: none"> • Q3-Q4 start
4	Gestructureerd data verzamelen zodat we eenvoudig de KPI's uit het PM-plan kunnen monitoren op het realiseren van doelstellingen uit het HIOR.	<ul style="list-style-type: none"> • Herziening van HIOR afronden. • Opstellen project uitvraag. • Opstellen plan implementatie in standaard werkwijze en eventuele vervolgstappen. 	 	<ul style="list-style-type: none"> • Q2 • Q3 • Q4
5	Vastleggen van standaard werkwijzen en afwegingskaders in beleid.	<ul style="list-style-type: none"> • Sessie met expertteam om te kijken wat er in beleid vastgelegd moet worden (in ieder geval Duurzaam Tenzij beleid) • Twee sessies organiseren over processtappen, kaders, werkwijzen, rollen en verantwoordelijkheden. • Vastlegging in beleid (3 keer) 	 	<ul style="list-style-type: none"> • Q2 • Q2 • Q2 (beleid 1) • Q3 (beleid 2) • Q4 (beleid 3)

Acties fysiek domein (3/3)

#	Doelstelling	Actiepunt	Thema	Planning
6	Het versterken van de biodiversiteit in projecten op basis van het biodiversiteitsplan en de uitvoeringsagenda.	<ul style="list-style-type: none"> Natuurnetwerk Amersfoort koppelen aan lijst met herinrichtingsprojecten en inventariseren kansen voor het versterken van die verbindingen. Per project maatregelen opstellen op basis van gidssoorten die toegepast moeten worden om verbindingen te verbeteren. Toetsen van groenplannen in definitieve ontwerpen Zodra uitvoeringsagenda gereed is, acties vertalen naar openbare ruimte en naar dit actieplan. 		<ul style="list-style-type: none"> Q2 Q2-Q4 Q2-Q4 Q2
7	Leveranciers stimuleren om hun ketenverantwoordelijkheid te nemen en misstanden in hun ketens te voorkomen of aan te pakken.	<ul style="list-style-type: none"> Voltooing van de leveranciersgedragscode Leverancierscode als pilot toepassen in 2 aanbestedingen 		<ul style="list-style-type: none"> Q2 Q3-Q4

Acties sociaal domein

#	Doelstelling	Actiepunt		Planning
1	SROI beleid opstellen	<ul style="list-style-type: none"> Herziening van SROI 		<ul style="list-style-type: none"> Q2
2	Capaciteit voor het borgen van Social Return en Diversiteit & Inclusie en opvolgen van acties.	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijkheden onderzoeken voor structurele borging en capaciteit 	 	<ul style="list-style-type: none"> Q2
3	Borging	<ul style="list-style-type: none"> Borging van MVOI processen in sociaal domein (uitvoering acties, monitoring, coördinatie) 	 	<ul style="list-style-type: none"> Q2-Q4

Einde actieplan

Bijlage 1: MVOI borging in opdrachtverstrekking

MVOI borging presentatie – MVOI tot nu toe

MVOI tot nu toe | 1

We hebben twee type projectleiders :

Koploper

- Intrinsieke motivatie voor duurzame wereld
- Verdiept zich in de inhoud
- Vertaalt abstracte opdracht op MVOI naar eigen inzicht in projecten
- Maakt knelpunten bespreekbaar met Opdrachtgever of directie

Doener

- Heeft een duidelijke MVOI opdracht nodig
- Vertaalt MVOI pragmatisch in projecten
- Behoeft aan direct toepasbare tools en ondersteuning

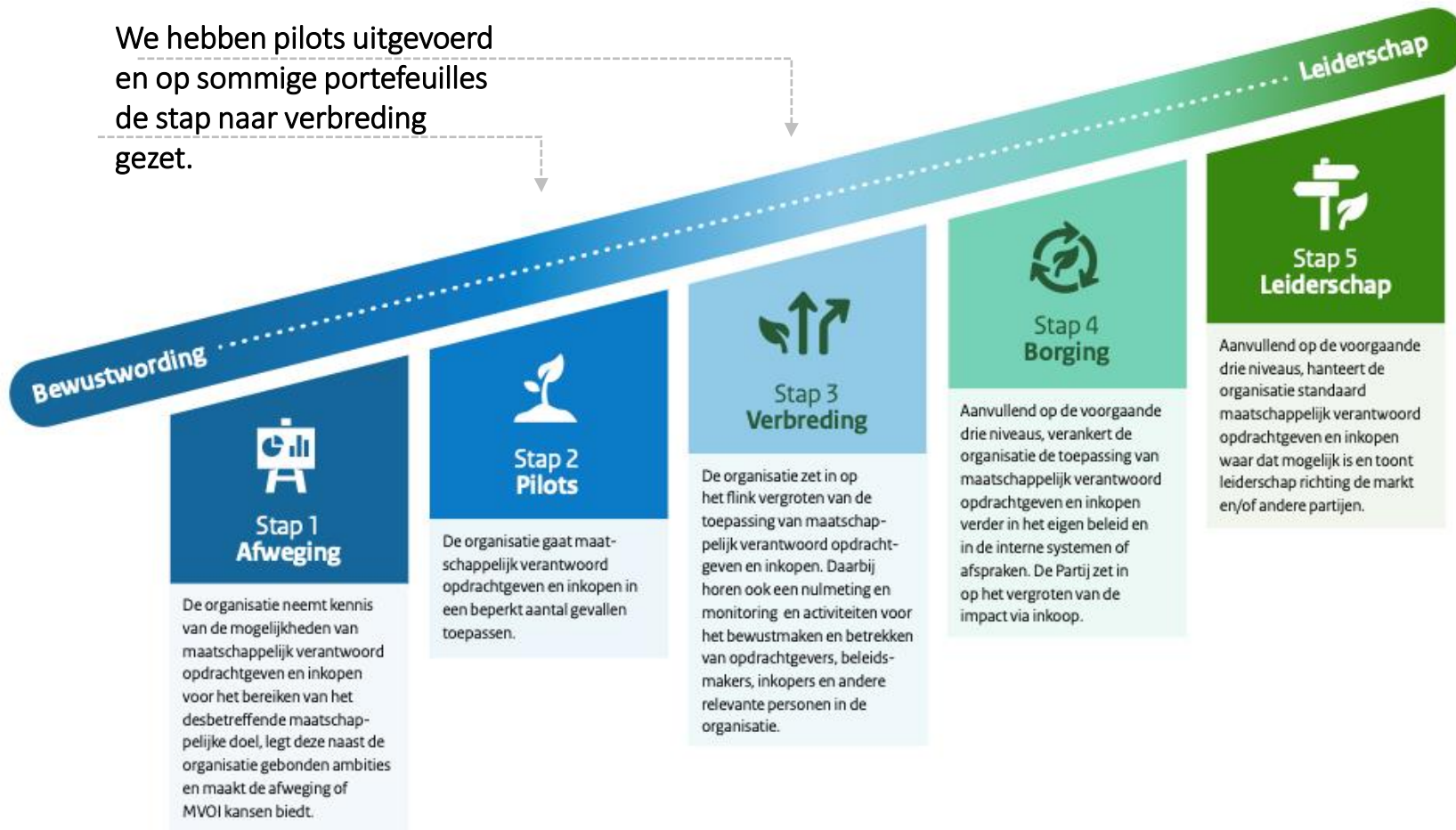
MVOI tot nu toe | 2

8 jaar duurzaam inkopen:

- Mooie resultaten o.a. door 'de koplopers' in het fysieke domein
- Nummer 8 in top 25 duurzame aanbestedende diensten in de bouw en infra van NL
- Inrichting van duurzaam inkopen:
 - Samenwerking en overlegstructuur:
 - ✓ Adviseur duurzaam en circulair inkopen
 - ✓ Expertteam en Ketenoverleg
 - ✓ Regionaal Circulair Inkoop Overleg
 - Instrumenten ontwikkeld:
 - ✓ Duurzaam inkoopbeleid
 - ✓ Circulair afwegingskader
 - ✓ CO2-compensatiefonds
 - ✓ Standaard leidraad duurzaamheid in GWW en Brandsoftabel

MVOI tot nu toe | 3

We hebben pilots uitgevoerd en op sommige portefeuilles de stap naar verbreding gezet.

MVOI tot nu toe | 4

- Het MVOI opdrachtgeverschap is nog in ontwikkeling, hierdoor:
 - Ligt de informele verantwoordelijkheid voor MVOI bij de duurzaamheidsadviseurs;
 - Blijven afdelingen afhankelijk van de duurzaamheidsadviseurs die niet de capaciteit hebben om alle projecten te trekken;
 - Ontwikkelen afdelingen te weinig inhoudelijke kennis en expertise;
 - Activeren we 'de doener' nog onvoldoende.
- ! Met de huidige aanpak blijft de organisatie tussen ambitieniveau pilots en verbreding steken.

Uitdagingen

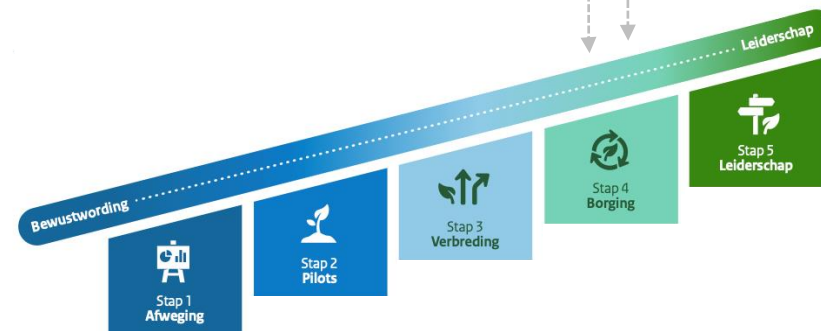
Naar borging van MVOI

De aanpak richt zich op borging van MVOI op twee niveaus:

1. Borging van MVOI Opdrachtgeverschap
2. Borging van samenwerking binnen en tussen afdelingen, ter versterking

van:

- Kennismanagement
- Coördinatie

Borging van Opdrachtgeverschap

De volgende stap in MVOI Opdrachtgeverschap

- Een duidelijke omschrijving van (MVOI) taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden:
 - Opdrachtverstrekkingen met SMART MVOI ambities en doelstellingen
 - Monitoren en sturen op MVOI door alle projectfases
- ! De ambtelijke organisatie en bijbehorend opdrachtgeverschap sluiten nog niet goed aan op de hoge ambities van het college t.a.v. MVOI (actieplan en bijbehorende thema's).

Borging van samenwerking

Kennismanagement

- MVOI kennis en expertise ontwikkeling binnen afdelingen
- Leren van andere afdelingen (die al een stap verder zijn)
- Opgedane kennis vastleggen en goed vindbaar maken

Coördinatie

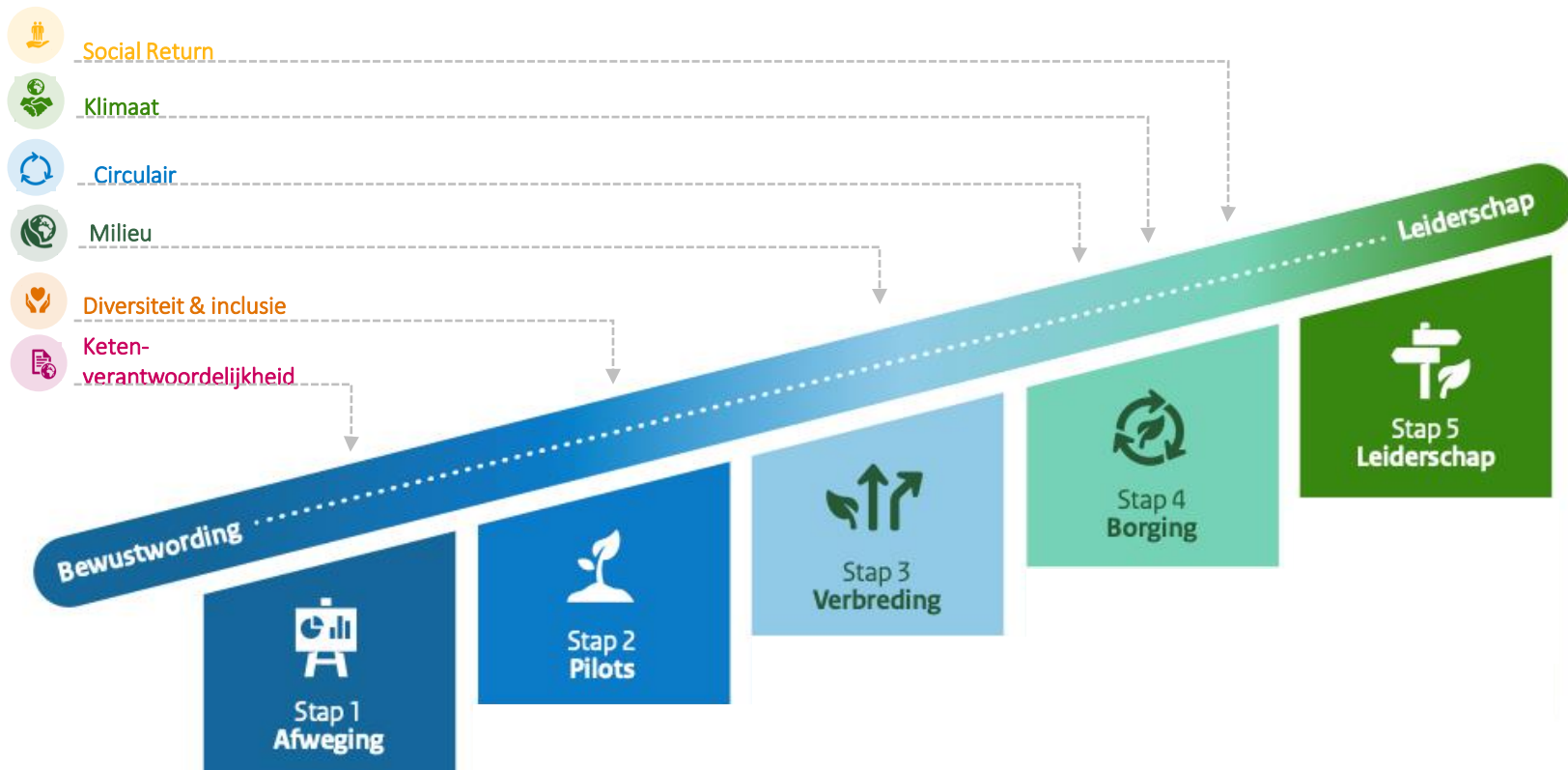
- Afdelingen werken samen
- Het wordt inzichtelijk welke resultaten we behalen met onze inspanningen
- Monitoren op voortgang en resultaten is eenvoudig

! Samenwerking is een randvoorwaarde voor kennismanagement en coördinatie

Ambitie

MVOI ambitie

Rol ontwikkeling | pilots

Opdrachtgever

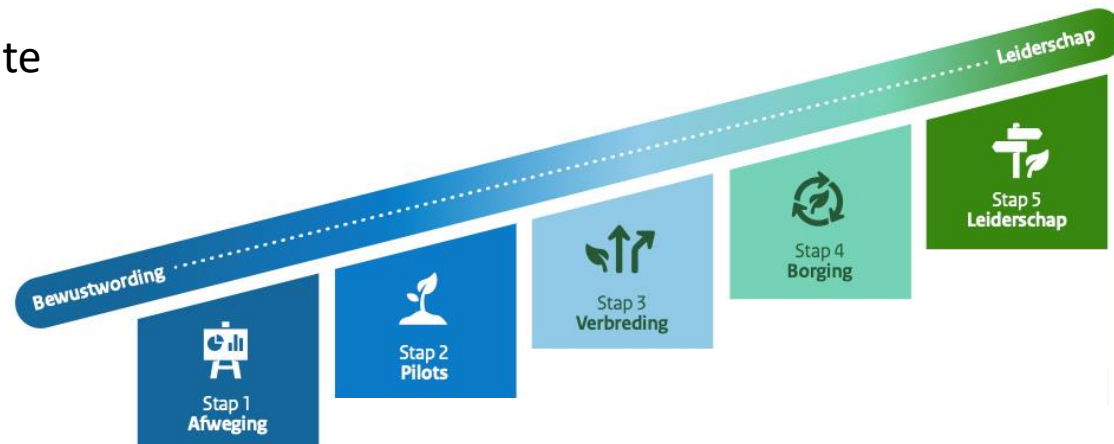
- Beperkte rol

Projectleider

- Beperkte rol
- Vraagt adviseur duurzaamheid om te ontzorgen
- Bereidheid tot het doen van pilots

Adviseur duurzaamheid

- Draagt verantwoordelijkheid voor MVOI
- Ontzorgt projectleider volledig in de aanbesteding

Rol ontwikkeling | verbreding

Ambtelijk opdrachtgever

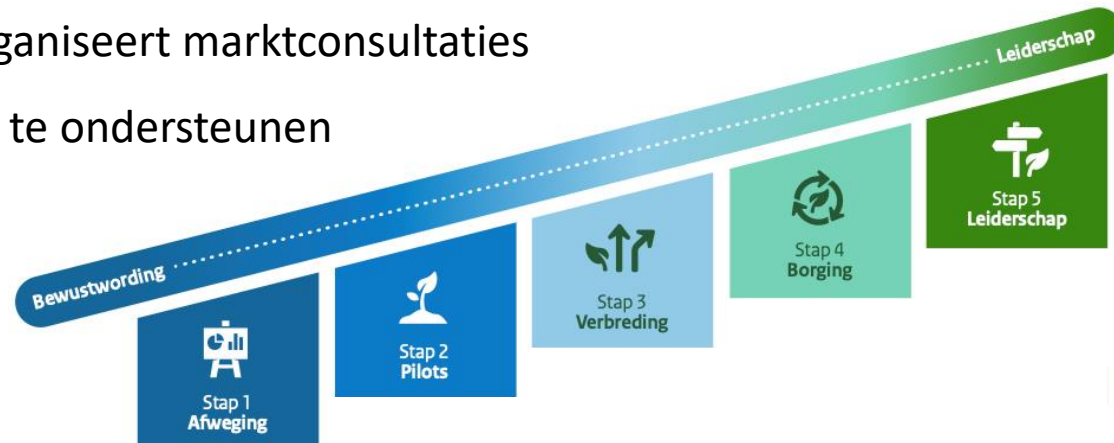
- Bewust van rol in MVOI en neemt gedeelde verantwoordelijkheid
- Neemt MVOI soms mee in opdrachtverstrekking of monitoring tijdens projecten

Projectleider

- Neemt gedeelde verantwoordelijkheid voor MVOI
- Ontwikkelt kennis en expertise, organiseert marktconsultaties
- Vraagt adviseur duurzaamheid om te ondersteunen

Adviseur duurzaamheid

- Draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor MVOI
- Ondersteunt projectleider in de aanbesteding

Rol ontwikkeling | borging

Ambtelijk opdrachtgever

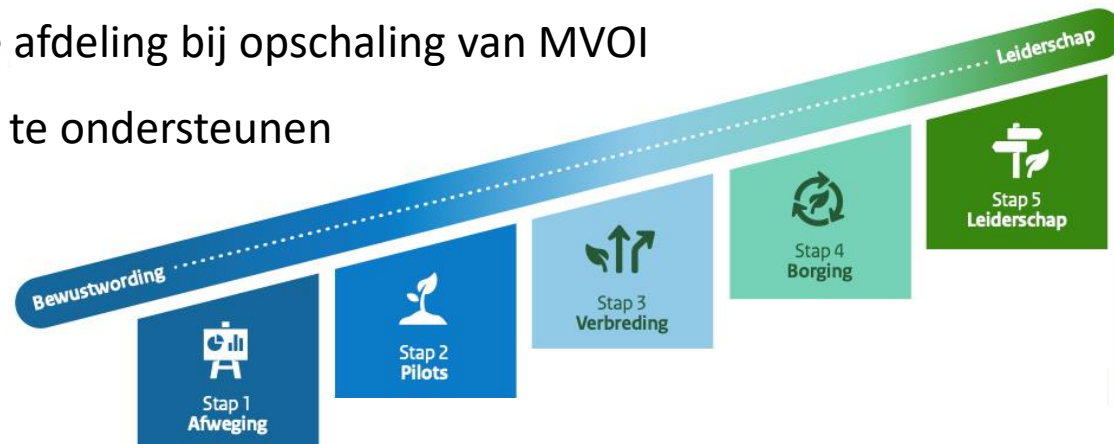
- Is verantwoordelijk voor MVOI
- Neemt MVOI mee in opdrachtverstrekking en monitoring tijdens projecten

Projectleider

- Neemt verantwoordelijkheid voor MVOI
- Neemt de koploper rol en helpt de afdeling bij opschaling van MVOI
- Vraagt adviseur duurzaamheid om te ondersteunen

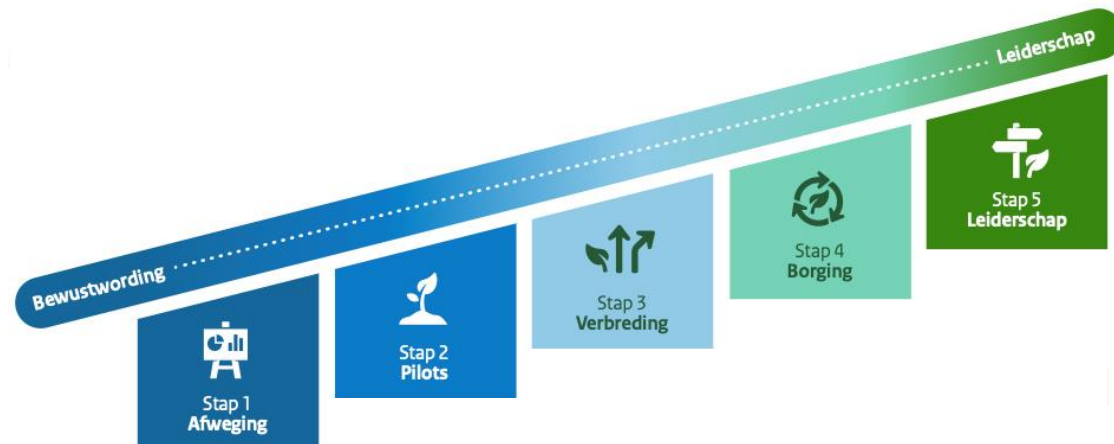
Adviseur duurzaamheid

- Draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor MVOI
- Ondersteunt projectleider in de aanbesteding

Rol ontwikkeling | leiderschap

We streven als organisatie nog niet naar niveau 5 leiderschap, maar op individueel niveau kunnen Opdrachtgevers, projectleiders en adviseurs duurzaamheid wel leiderschap tonen richting de markt, andere overheden en partijen.

Einde presentatie MVOI borging

Bijlage 2: Handreikingen en tools

Overzicht handreikingen & hulpmiddelen MVI algemeen

Onderwerp	Toelichting	Link
MVI Criteria tool	Tool van de Rijksoverheid, maar bruikbaar voor alle overheden. Standaard eisen en criteria voor 6 inkoop categorieën, verdeeld over 3 ambitieniveaus.	www.mvicriteria.nl
Handreiking aan de slag met het ambitieweb	Het Ambitieweb is oorspronkelijk ontwikkeld voor de Grond-, Weg- en Waterbouwsector (GWW). Het instrument is echter flexibel inzetbaar en wordt steeds vaker ingezet in andere inkoopcategorieën. De handreiking biedt onder andere een stappenplan om het gesprek over duurzaamheid binnen projectteams te organiseren.	https://www.pianoo.nl/nl/handreiking-aan-de-slag-met-het-ambitieweb
Handreiking inkopen met de milieukostenindicator (MKI)	Deze handreiking biedt aanbestedende diensten ondersteuning om meetbare duurzame oplossingen in te kopen. De handreiking biedt informatie over het toepassen van de milieukostenindicator (MKI) in het aanbestedingsproces en geeft tips en praktijkcases om de inhoud tastbaar te maken	https://www.pianoo.nl/nl/document/17703/ink-open-met-de-milieukostenindicator
Hulp bij toepassen ISV	Op deze webpagina staan diverse handreiking en hulpmiddelen voor het toepassen van de internationale sociale voorwaarden bij overheidsopdrachten.	https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen-duurzaam-inkopen/mvi-themas/internationale-sociale-6
Handreiking aanbesteden met de CO2 prestatieladder	De Handreiking richt zich op aanbestedende diensten (publieke opdrachtgevers) die aandacht willen geven aan duurzaam inkopen en overwegen het BPKV Criterium CO2-Prestatieladder toe te passen in aanbestedingen.	https://www.co2-prestatieladder.nl/nl/handreiking-aanbesteden
Handreiking monitoring & contractuele borging MVI	Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) is voor veel aanbestedende diensten een belangrijk onderwerp. Hoe organiseer je MVI-monitoring in je organisatie? Hoe borg je MVI in contracten met je leveranciers? Deze 2 vragen staan centraal in deze handreiking.	https://www.pianoo.nl/nl/document/19499/handreiking-monitoring-en-contractuele-borging-mvi

Overzicht handreikingen & hulpmiddelen circulair inkopen algemeen

Onderwerp	Toelichting	Link
Wegwijzer Circulair Inkopen & E-Learning	Deze site bevat een verzameling van de beschikbare kennis, tips en voorbeelden op het gebied van circulair inkopen. Met de handvatten in deze wegwijzer kun je zowel op strategisch niveau beslissingen nemen als op uitvoerend niveau concrete stappen zetten. De gratis E-learning neemt je stapsgewijs mee door het hele proces rondom circulair inkopen.	https://ikwilcirculairinkopen.nl/
Leidraad circulair inkopen & meten van circulariteit	De leidraad Circulair inkopen bevat leidende principes die daarbij helpen. De leidende principes kunnen in de gehele bouw (B&U en GWW) worden toegepast. Er zijn principes op zowel organisatieniveau als projectniveau. De leidraad volgt de uitgangspunten en definities van Platform CB'23. De leidraad bouwt voort op de drie doelen van circulair bouwen uit de Leidraad meten van circulariteit: het beschermen van materiaalvoorraden, van milieu en van bestaande waarde.	https://platformcb23.nl/downloads
Circulair inkopen in 8 stappen (E-book)	Dit boek is een handreiking voor iedereen die op zakelijk vlak te maken heeft met de inkoop van producten. Het biedt een methode om toe te passen in je eigen praktijk. Er is niet één manier om circulair in te kopen. Het boek bevat uitgangspunten, voorbeelden en heel veel kennis en praktijkervaring.	https://www.copper8.com/wp-content/uploads/2019/02/E-book-Circulair-Inkopen-in-8-stappen-Copper8.pdf
Aanpak Friese overheden	Friese overheden hebben een aantal nuttige handreikingen laten ontwikkelen die ook toepasbaar zijn voor andere gemeentes. Deze site bevat een algemene handreiking circulair inkopen, en ook een handreiking voor monitoring van circulair inkopen.	https://circulairfriesland.frl/case/monitor-circulair-inkopen/#:~:text=Circulaire%20inkoop%20in%20Friesland&text=Hierin%20zijn%20de%20volgende%20afspraken,basis%20van%20niet%2Dfossiele%20brandstoffen
Rapid Circulair Contracting/ Rapid Impact Contracting	Dit is een innovatie-gerichte aanbestedingsmethodiek waarbij het uitgangspunt is om een samenwerkingspartner te selecteren in plaats van een kant en klare oplossing in te kopen. De selectie gaat op basis van visie, aanpak (plan van aanpak) en kunde in de vorm van een Ambitiebeschrijving van inschrijver op de door de aanbestedende dienst aangegeven ambities, geformuleerd op basis van SDG's.	https://rapidimpactcontracting.nl/methode/

Overzicht handreikingen & hulpmiddelen GWW (1)

Onderwerp GWW	Toelichting	Link
Circulair inkopen in 8 stappen – Grond, Weg en Waterbouw	Deze publicatie bevat een uiteenlopende mix van mooie voorbeelden: droge en natte GWW, realisatie en onderhoud, vanuit Gemeenten, Waterschappen en Provincies. Per stap illustreren deze cases hoe circulair inkopen nu al in de praktijk wordt gebracht.	https://www.cirkelregio-utrecht.nl/wp-content/uploads/2021/05/Circulair-inkopen-voor-de-GWW_Copper8_okt2020.pdf
MRA handreiking asfalt en beton	Deze handreiking biedt een praktische wegwijzer voor aanbestedingen op het gebied van asfalt en beton. Het toepassen van de MilieuKostenIndicator (MKI) als gunningscriterium is daarbij het vertrekpunt.	https://www.cirkelregio-utrecht.nl/wp-content/uploads/2021/03/Circulair-Inkopen_Handreiking-asfalt-en-beton_MRA_2020.pdf
Openbare verlichting	De Handleiding bevat een duidelijke uitleg over Levenscyclusanalyse (LCA) en Milieukostenindicator (MKI), geeft antwoord op vragen, biedt stappenplannen en bevat veel achtergrondinformatie. Bovendien zijn er een aantal voorbeeldarmaturen doorgerekend.	https://circulariteit-openbareverlichting.nl/publicaties/
Bestekteksten betonproducten en asfalt	Deze site helpt je bij het circulair uitvragen met minimale eisen in projecten. Alle informatie die je hierbij nodig hebt voor beton en asfalt is samengebracht op deze site en vrij beschikbaar om te gebruiken.	www.moederbestek.nl
Circulair Terreinbeheer	Grondstoffen die vrijkomen bij het beheer van watergangen en terreinen hoogwaardig benutten voor diverse toepassingen. Niet alleen in pilots, maar als 'het nieuwe normaal.' Dat is de ambitie van het programma Circulair Terreinbeheer.	https://circulairterreinbeheer.nl/
Nationale bruggenbank	De Handreiking hergebruik bruggen een document dat helpt om bestaande bruggen of onderdelen daarvan een nieuw leven te geven. Het is het resultaat van een verkenning door de AmRoR* partners: de kennisalliantie van Amsterdam, Rotterdam en Rijkswaterstaat. Zij verkenden samen met vele andere partijen wat er allemaal komt kijken bij het hergebruiken van bruggen.	https://www.nationalebruggenbank.nl/ https://www.nationalebruggenbank.nl/wp-content/uploads/2021/03/20607-RWS-AMROR-handleiding-bruggen-16PS.pdf
Kennisdossier materialen (RWS)	In dit kennisdossier nemen we je mee door de nieuwste inzichten en ontwikkelingen op het gebied van circulair materiaalgebruik. Dit maakt onderdeel uit van een reeks kennisdossiers over thema's waar we ons als Rijkswaterstaat op richten om in 2030 circulair te werken.	https://puc.overheid.nl/rijkswaterstaat/doc/PUC_701793_31/

Overzicht handreikingen & hulpmiddelen GWW (2) buyer groups

Onderwerp GWW	Toelichting	Link
Zero Emissie Bouwmaterieel	Deze Handreiking bevat een omvangrijke verzameling aan voorbeeldprojecten die verschillende instrumenten gebruiken in hun aanbesteding – van de Milieukostenindicator (MKI) tot de CO2-Prestatieladder tot een open post. Op deze manier kunt u inspiratie putten uit een kleine veertig best practices afkomstig van 21 publieke opdrachtgevers.	https://www.pianoo.nl/sites/default/files/media/documents/2022-06/handreiking-aanbesteden-zero-emissie-bouwmaterieel-januari2022.pdf
Beton	De opgeleverde resultaten van de buyer group beton zijn terug te vinden op de website van het betonakkoord, inclusief een handreiking duurzaam inkopen van beton met MKI	https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen/buyer-groups/buyer-group-beton en https://www.betonakkoord.nl/resultaten/
Wegverhardingen	De marktvisie en inkoopstrategie moet de markt duidelijkheid geven over de duurzaamheidsambities van de deelnemende opdrachtgevers, en hoe deze in de aanbestedingen vorm zullen worden gegeven. Dit document biedt ook handvatten voor deelnemende opdrachtgevers in de kerngroep en alle overige geïnteresseerde opdrachtgevers, om de inkoopstrategie in hun eigen praktijk toe te gaan passen, inclusief suggesties voor eisen en criteria	https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen/buyer-groups/wegverharding/document/19718/marktvisie-en
Verkeersborden en bewegwijzering	Met deze marktvisie en inkoopstrategie geeft de buyer group richting aan het verduurzamen van verkeersborden en bewegwijzering. De buyer group beoogt hiermee opschaling, meer impact en een eenduidig marktsignaal waardoor het voor marktpartijen gunstiger is om duurzame investeringen te doen en eenvoudiger is om in te schrijven op aanbestedingen	https://www.pianoo.nl/sites/default/files/media/documents/2021-11/marktvisie-buyer-group-verkeersborden-en-bewegwijzering-november2021.pdf

Overzicht handreikingen & hulpmiddelen Vastgoed

Onderwerp Vastgoed	Toelichting	Link
Handreiking inkopen met de milieuprestatie gebouwen (MPG)	Deze handreiking Inkopen met de milieuprestatie gebouwen (MPG) van de nationale Milieudatabase is een praktisch hulpmiddel om de milieuprestatie van gebouwen (MPG) mee te nemen in een aanbestedingsprocedure voor nieuwbouw of renovatie van burgerlijke en utiliteitsbouw (B&U).	https://www.pianoo.nl/nl/handreiking-inkopen-met-de-milieuprestatie-gebouwen-mpg
Leidraad verduurzamen gemeentelijk vastgoed	Deze leidraad bevat een stappenplan (aanpak/werkwijze) met praktijkvoorbeelden, bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij het verduurzamen van de bestaande gemeentelijke vastgoedportefeuille.	https://www.rvo.nl/sites/default/files/2020/11/DEF_1025%20Leidraad%20Duurzaam%20gem.%20Vastgoed_7.pdf
Circulaire bouw catalogus	Deze online bouwcatalogus bevat inspirerende voorbeelden van circulaire producten en diensten waarmee aan de slag kan worden gegaan in de bouwpraktijk. De resultaten van vele leveranciers zijn hier als inspiratie te vinden.	https://decirculairebouwcatalogus.nl/
Circulair inkopen in 8 stappen, handreiking burgerlijke & utiliteitsbouw	Deze publicatie bevat een uiteenlopende mix van mooie voorbeelden: woningbouw en utiliteitsbouw, nieuwbouw en renovatie, publiek en commercieel, grote en kleine opdrachtgevers, en grote en kleine projecten. Per stap illustreren deze cases hoe circulair inkopen nu al in de praktijk wordt gebracht.	https://www.cirkelregio-utrecht.nl/wp-content/uploads/2021/05/Circulair-inkopen-voor-de-Burgelijke-en-Utiliteitsbouw_Copper8_okt2020.pdf
Het nieuwe normaal 0.2	Toolbox met prestatie indicatoren circulair bouwen en renoveren, ontwikkeld door Cirkelstad vanuit het programma Samen Versnellen met een brede groep belanghebbenden uit de bouw.	https://www.cirkelstad.nl/wp3/wp-content/uploads/2021/11/Het-Nieuwe-Normaal-0.2.pdf en https://www.cirkelstad.nl/wp3/wp-content/uploads/2021/09/Toolbox-Het-Nieuwe-Normaal-voor-circulair-bouwen-0.2.pdf
Buyer group circulaire bouwmaterialen	Leidraad voor het meten van Co2 emissie, grondstofverbruik en circulariteit bij bouwmaterialen	https://www.pianoo.nl/sites/default/files/media/documents/2021-08/tools_en_methoden_circulaire_bouwmaterialen-juli2021.pdf

Overzicht handreikingen & hulpmiddelen facilitair

Onderwerp facilitair	Toelichting	Link
MRA leidraad catering	Het doel van dit document is inzicht verkrijgen in huidige eisen, criteria en geschikte aanbestedingsvormen ten aanzien van het klimaatneutraal en circulair inkopen van catering, en handelingsperspectief bieden in het klimaatneutraal en circulair inkopen van catering	https://mk0mratuurzaamnh901f.kinstacdn.com/wp-content/uploads/2020/10/Leidraad-catering.pdf
MRA leidraad kantoorinrichting	Het doel van dit document is inzicht verkrijgen in huidige eisen en criteria ten aanzien van het klimaatneutraal en circulair inkopen van kantoorinrichting, en handelingsperspectief bieden in het klimaatneutraal en circulair inkopen van kantoorinrichting.	https://mk0mratuurzaamnh901f.kinstacdn.com/wp-content/uploads/2020/10/Leidraad-kantoorinrichting.pdf
MRA handreiking textiel	Het doel van dit document is inzicht krijgen in circulair doek voor bedrijfskleding, inzicht krijgen in circulair ontwerp van bedrijfskleding, en handelingsperspectief bieden in het klimaatneutraal en circulair inkopen van kleding en textiel	https://mk0mratuurzaamnh901f.kinstacdn.com/wp-content/uploads/2020/09/212668-MRA-Circulair-textiel-002.pdf
Buyer group marktvisie BOA kleding	Het is een handleiding voor inkopende organisaties om de inkoop en het gebruik van boa-kleding zo duurzaam mogelijk te organiseren. Door dit te doen, dragen de gebruikers van deze marktvisie bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen van hun eigen organisatie maar ook aan de landelijke doelstellingen voor het verduurzamen van de textielsector - na de olie-industrie de meest vervuilende sector ter wereld.	https://www.pianoo.nl/sites/default/files/media/documents/2021-12/buyer_group_marketvisie_boa_kleding-november2021.pdf

Overzicht handreikingen & hulpmiddelen ICT & Energie

Onderwerp ICT	Toelichting	Link
Handreiking duurzaam inkopen informatievoorzieningen	In deze handreiking wordt inzichtelijk gemaakt waar de grootste impact ligt binnen de inkooppakketten van de CIV: Hardware, Software, Data-winning, Consultancy, Field services en onderhoud. Er is hierbij gekeken naar de impactcategorieën materiaalgebruik, energiegebruik, CO2-emissies, landgebruik en toxiciteit.	https://www.copper8.com/wp-content/uploads/2020/07/Handreiking-duurzame-inkoop-informatievoorziening-20202306-lr.pdf
Handreiking duurzaam inkopen van software	UBR HIS voerde begin 2021 een marktverkenning uit naar mogelijkheden en ideeën om duurzaamheidsaspecten op te nemen in de inkoop van software. De focus van deze marktverkenning lag op hoe we software zelf duurzamer kunnen uitvragen (greening of IT)	https://www.ubrijk.nl/documenten/document/2021/04/02/handreiking-duurzame-software
Buyer group ICT	Dit document geeft daarmee de eerste handvatten richting het vaststellen van een eenduidige strategie richting de markt. De strategie bevat elementen die individuele leden van de Buyer Group zullen moeten toepassen om harmonisatie te bereiken.	https://www.pianoo.nl/sites/default/files/media/documents/2021-09/marktvisie-en-strategie-buyer-group-ict-mei2021.pdf
Onderwerp Energie	Toelichting	
Pianoo handreiking aan de slag met inkoop van duurzame energie	Bij het aanbesteden van duurzame energie zijn er verschillende aspecten waar u rekening mee moet houden. Hoe geeft u binnen uw uitvraag concreet invulling aan duurzame (groene) energie? Deze webpagina bevat tips	https://www.pianoo.nl/nl/sectoren/energie/aan-de-slag-met-inkoop-duurzame-energie
Pianoo rekentool milieueffecten energie	Deze rekensheet is bedoeld om potentiële milieueffecten van aanbestedingen elektriciteit (tabblad 1) en gas (tabblad 2) te berekenen. Het effect wordt gemeten in termen van CO2-winst en CO2-compensatie (klimaat) en vermeden gebruik van fossiele brandstoffen (circulaire economie). (mei 2019)	https://www.pianoo.nl/nl/document/17071/rekentool-milieueffecten-energie

Overzicht handreikingen & hulpmiddelen diensten + overig

Onderwerp diensten	Toelichting	Link
Duurzaam inkopen adviesdiensten	Opdrachtgevers hebben steeds vaker de wens om klimaatneutraal en circulair inkopen een plek te geven bij de inkoop van adviesdiensten. Met deze handreiking wil PIANOo opdrachtgevers laten zien hoe zij duurzaamheid een plek kunnen geven binnen de categorie adviesdiensten.	https://www.pianoo.nl/nl/document/18297/handreiking-duurzaam-inkopen-van-adviesdiensten
Onderwerp overige	Toelichting	Link
Straatmeubilair	Handreiking straatmeubilair inkopen met MKI	https://www.pianoo.nl/nl/document/18687/straatmeubilair-inkopen-met-de-milieukostenindicator
Biobased inkopen	De diverse handreikingen geven tips en concrete handvatten om u te helpen bij biobased inkopen. De eventuele voorbeelddocumenten bieden hierbij ondersteuning.	https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen/mvi-themas/biobased-inkopen/handreikingen-biobased
MRA handreiking Speeltoestellen	Handreiking voor een circulaire werkwijze bij de inrichting van speelruimte	https://mraduurzaam.nl/wp-content/uploads/2021/10/Handreiking-speelruimtes-DEF.pdf

Bijlage 3: Manifesten en akkoorden

Doelstellingen uit convenanten en akkoorden

City deal impact ondernemen

1. Naar een impact ecosysteem

- Bij impact ondernemen hoort een andere sturingsfilosofie en kijk op economie: een betekenseconomie. Waarin het óók gaat om vooruitgang, welzijn en het oplossen van maatschappelijke problemen, in plaats van winstmaximalisatie als doel op zich
- Het samenbrengen van verschillende betrokkenen, overheden, kennisinstellingen, intermediairs, financiers, adviesbureaus en ondernemers zodat zij lopende ontwikkelingen, diverse netwerken, verschillende projecten, kennis en activiteiten met elkaar kunnen verbinden en kunnen leren van elkaar.
- Versnippering en diversiteit in het aanbod om te zetten in gezamenlijke kansen en verbindingen.

Doelstellingen uit convenanten en akkoorden

City deal impact ondernemen

2. (door)Vertaling van impact in uitvoeringsinstrumenten en maatregelen
 - Het toegankelijker en effectiever maken van publieke organisaties, financiers en ondernemingen om impact ondernemen te stimuleren en te faciliteren waarbij, waar nodig, drempels voor impact ondernemen worden weg genomen.
 - verkennen hoe het versterken van impact ondernemen en bijdragen aan de brede welvaart en de SDG's concreet kunnen worden verwerkt in uitvoeringsinstrumenten van de overheid. Bijvoorbeeld: vergunningsstelsels, de inkoopkracht van de overheid en subsidies.
 - verstevigen van vaardigheden van professionals, het ontwikkelen van toekomstbestendige businessmodellen en financiering (publiek en privaat) én het structureel integreren van 'impact' in de bedrijfsvoering. Hierbij hoort ook ruimte om te experimenteren met oplossingsrichtingen, en in de praktijk van en met elkaar te leren over wat wel en niet werkt (best practices). Het gaat niet alleen om het behalen van de SDG's, maar juist om inzicht te creëren in de voorwaarden om de haalbaarheid van deze doelen te vergroten.

Doelstellingen uit convenanten en akkoorden

Betonakkoord: Doelen

1. Samenwerking in de betonketen voor verdere verduurzaming;
2. Consistente uitvraag van duurzaam beton;
3. Een vermindering van de CO₂-uitstoot in de betonketen met 30% t.o.v. 1990 als ondergrens, te behalen in de keten, met daarbij een inspanning gericht op de nationale CO₂-reductie ambitie van 49% uit het Regeerakkoord Rutte III (2017);
4. 100% hoogwaardig hergebruik van het vrijkomende beton (grondstoffen, elementen, componenten), waarbij er transparantie is over de herkomst en samenstelling van het beton dat gerecycleerd wordt ten behoeve van de kwaliteit voor toekomstig hergebruik en waarbij aansluiting gezocht wordt bij erkende keurmerken en transparante meetmethodes;
5. Het creëren van een netto positieve waarde van natuurlijk kapitaal in de betonsector;
6. Het bevorderen van innovaties en sociaal kapitaal.

Doelstellingen uit convenanten en akkoorden

Betonakkoord: Uitdagend uitvragen

1. Opdrachtgevers bevorderen dat, in het geval beton wordt toegepast, er uitdagend in hun uitvraag minimumeisen voor CO2-reductie en gerecyclede materialen uit de betonketen worden opgenomen.
2. Opdrachtgevers streven ernaar dat in hun uitvraag, de minimumeisen worden aangescherpt in de tijd waardoor innovaties in de betonsector op gang komen en de ambitieuze doelstellingen in 2030 gerealiseerd worden. Dankzij zekerheid voor de langere termijn kunnen de noodzakelijke investeringen van de grond komen.
3. Opdrachtgevers zullen in hun uitvraag de minimumeisen afzonderlijk en per uitvraag vaststellen.
4. Voor uitgevraagde materialen gelden dezelfde eisen binnen de methodieken en systemen ongeacht of deze van originele bronnen dan wel gerecyclede bronnen zijn, dan wel nationaal of internationaal. Dit houdt in dat hergebruikte materialen of producten aan dezelfde kwaliteitseisen moeten voldoen als primaire materialen en producten.
5. Publieke Opdrachtgevers stellen minimum- en kwaliteitseisen en technische specificaties die proportioneel, non-discriminatoire en overigens in overeenstemming met het aanbestedingsrecht zijn.

Doelstellingen uit convenanten en akkoorden

Betonakkoord: circulaire ambities

1. 100% van al de betonreststromen is in 2030 op een kwaliteitsniveau dat het toegepast kan worden in nieuw beton waarbij er transparantie is over de herkomst en samenstelling van de reststromen, en aansluiting op erkende keurmerken en transparante meetmethodes.
2. 100% van al de betonreststromen wordt in 2030 toegepast op een wijze dat het blijvend toegepast kan worden in nieuw beton, m.a.w. dat door toepassing geen vervuiling e.d. optreedt die toekomstig hergebruik in de weg staat.
3. 100% terugname door de betonketen van al de vrijkomende betonreststromen per 2030.

Doelstellingen uit convenanten en akkoorden

Convenant toekomstbestendig bouwen

- De ondertekenaars streven ernaar om na ondertekening alle nieuwe afspraken over nieuwbouwlocaties en gebiedstransformaties met sloop/nieuwbouw binnen de provincie Utrecht zo toekomstbestendig en duurzaam mogelijk te ontwikkelen door gebruik te maken van het toetsingskader. De ondertekenaars nemen daarbij de kwaliteit van de leefomgeving, milieu, technische, financiële en economische aspecten mee en doen dit zoveel mogelijk met behoud van betaalbaarheid, volume en snelheid van de bouwopgave.
- De ondertekenaars streven naar een integrale aanpak op het gebied van de volgende thema's: energiepositief/energieneutraal bouwen, circulariteit, klimaatadaptief bouwen, natuurinclusief bouwen, duurzame mobiliteit, gezonde leefomgeving in relatie tot nieuwbouw.
- Hanteer het toetsingskaders voor de thema's: Energie, Circulariteit, duurzame mobiliteit, klimaatadaptatie, natuurinclusief en biodiversiteit, gezonde leefomgeving,

Doelstellingen uit convenanten en akkoorden

Convenant toekomstbestendig bouwen

Energie

- 2030: 55% CO₂-reductie
- 2050: 95% CO₂-reductie

Circulariteit

- 2030: 50% minder primaire materialen
- 2050: 100% circulair

Duurzame mobiliteit

- Bijdragen aan CO₂ doelstelling door: het verminderen van reiskilometers, overstappen naar elektrisch personenvervoer, minder auto's en het stimuleren van duurzame vormen van vervoer.

Doelstellingen uit convenanten en akkoorden

Convenant duurzame woningbouw provincie Utrecht

Klimaatadaptatie

Nieuwbouwprojecten zodanig realiseren dat zij bestand zijn tegen uitdagingen op het gebied van wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen.

Natuurinclusief en biodiversiteit

Natuurinclusief ontwikkelen is een vorm van duurzaam bouwen waarbij het bouwwerk en de omliggende openbare ruimte bijdragen aan de lokale biodiversiteit en algemene natuurwaarden. Natuurinclusief bouwen is daarmee gericht op het behouden, verbeteren en uitbreiden van biodiversiteit in de gebouwde omgeving.

Gezonde leefomgeving

Uitgangspunt van het thema gezonde leefomgeving is om gezonde woningen te realiseren met een prettig binnenklimaat en vrij van schadelijke stoffen.

Doelstellingen uit convenanten en akkoorden

MVOI Manifest

Het doel van dit Manifest is dat Partijen, via hun opdrachtgeverschap en inkoop, samen krachtig bijdragen aan het bereiken van de maatschappelijke doelen, die zijn benoemd in het Nationaal Plan MVI 2021-2025. De maatschappelijke doelen uit het Nationaal Plan MVI zijn:

Klimaat: het tegengaan van klimaatverandering, vooral door afname van de CO₂-uitstoot (SDG 12 en 13 en mogelijk aan SDG's 7 en 9);

Circulair: het helpen opbouwen van een circulaire economie (SDG's 2, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14 en 15)23;

Milieu (inclusief biodiversiteit): het tegengaan van milieuverontreiniging, mede ter bescherming van de biodiversiteit (SDG 12, 14 en 15 en mogelijk SDG's 2, 6 en 11);

Doelstellingen uit convenanten en akkoorden

MVOI Manifest

Social Return: het bieden van eerlijke kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in lijn met het streven naar een diverse en inclusieve samenleving (SDG's 8, 10 en 12 en mogelijk SDG's 1 en 4);

Internationale Sociale Voorwaarden (Ketenverantwoordelijkheid): het stimuleren van ketenverantwoordelijkheid van bedrijven. Dat betekent het voorkomen of aanpakken van misstanden op het gebied van arbeidsomstandigheden, mensenrechten en milieu conform de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (SDG 8 en 12 en mogelijk SDG's 1 en 2);

Diversiteit en inclusie: het stimuleren van een diverse en inclusieve samenleving en bedrijfsleven waarin iedereen wordt behandeld en beoordeeld op wat ze kunnen en niet op wie ze zijn, van wie ze houden, waar ze vandaan komen of wat ze geloven (SDG 10 en 12 en mogelijk SDG's 4, 5, 8 en 11).